170

informacions

Edició i redacció: Servei de Comunicació Institucional. Tel. 93 401 61 43. http://www.upc.edu
Versió electrònica: http://www.upc.edu/revistainformacions

Desembre 2004

Un grup de recerca de la UPC participa en la primera missió europea a la Lluna

© ESA

El Grup de Mecànica i Nanotecnologia de Materials d'Enginyeria de la UPC, juntament amb altres equips internacionals, participa en la primera missió de l'Agència Espacial Europea a la Lluna. Investigar la composició química de la superfície lunar és l'objectiu de la missió de la sonda espacial Smart 1, posada en òrbita el novembre passat. L'equip de la UPC, que encapçala Ignasi Casanova, és l'únic grup espanyol que ha intervingut en el disseny de l'espectròmetre de raigs X que va a bord de la sonda. Els investigadors interpretaran les dades per ajudar a millorar el coneixement de l'origen i l'evolució de la Lluna, i identificar i avaluar possibles recursos naturals que es podrien fer servir per construir-hi assentaments en el futur

9

El Consell Social lliura el Premi UPC de Ciència-ficció

La novel·la *Identity Theft* (Robatori d'identitats), del nord-americà Robert J. Sawyer (Ottawa, 1960), ha guanyat el primer Premi UPC de Ciència-ficció 2004, dotat amb 6.000 euros i convocat pel Consell Social en la seva catorzena edició. L'acte de lliurament de guardons va tenir lloc el 24 de novembre. El convidat d'honor va ser el poeta i narrador Miquel de Palol

4

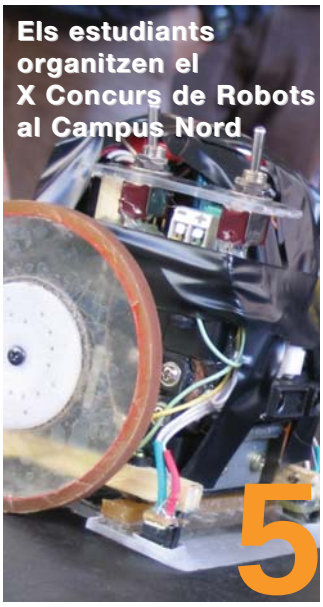

5

La Universitat s'integra en un programa d'avaluació

Juntament amb la resta d'universitats públiques catalanes, la UPC participarà al llarg d'aquest nou any en una avaluació institucional amb la finalitat de detectar els punts forts i els punts febles relacionats amb la gestió de la qualitat i l'activitat acadèmica. L'avaluació anirà a càrrec d'un organisme internacional, l'European University Association

8

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

informes del rector al Consell de Govern

Destaquem els aspectes més rellevants dels informes que el rector va presentar davant el Consell de Govern dels dies 26 de novembre i 10 de desembre.

26 de novembre de 2004

Condol. El rector expressa el condol de la comunitat universitària pel recent traspàs de la senyora Glòria Evangelista Campos, membre del PAS de l'IOC, i demana que consti a l'acta de la sessió.

Relacions internacionals. El rector informa de les visites a les universitats de Matanzas, CUJAE i Ciències de la Informació a Cuba, i a l'Institut Politècnic Nacional a Mèxic, amb les quals s'obre la possibilitat de futures col·laboracions.

Modificació de la LOU. El rector informa de l'estat de les negociacions entre el MEC i la CRUE per a la modificació de la LOU i diu que la primera reunió de treball (25 de novembre) va acabar amb resultats satisfactoris. A la reunió, es van abordar les modificacions a introduir en el capítol de professorat: el procés d'habilitacions serà substituït per acreditacions basades en els mèrits, sense limitació numèrica ni proves presencials, amb criteris de transparència i públics. El rector destaca que a l'origen d'aquestes modificacions hi ha el treball previ desenvolupat des de la UPC. També apunta que es reactivarà la tramitació del decret de professorat i afegeix que aquestes bones perspectives poden abastar altres canvis, com ara l'accés a la universitat.
El rector, a instàncies de la directora general d'Universitats, Carmen Ruiz-Rivas, desmenteix la notícia publicada pel diari *El País* de 20 de novembre sobre els decrets de grau i postgrau i assegura que la flexibilitat de la qual es parla, quant a l'accés d'alumnat a programes de postgrau, vol facilitar la incorporació a aquest nivell de doctorands estrangers.

Programació universitària. El rector informa de les reunions de les comissions del Consell Interuniversitari de Catalunya, per fixar criteris en relació a la programació universitària per al curs que ve i per tractar el model de finançament.

Finançament universitari. El rector explica que la Generalitat de Catalunya està dissenyant un nou model de finançament universitari, que introdueix canvis importants pel que fa als criteris a aplicar en la distribució dels recursos. Afegeix que alguns dels nous indicadors que es tindran en compte, com ara el de recerca, no afavoreixen la UPC, si bé d'altres, com ara els d'experimentalitat i els d'implantació territorial, són positius. Apunta la possibilitat que s'incloguin criteris en matèria de transferència de tecnologia que afavoririen la UPC.

Campus de Llevant. El rector informa que els treballs per establir el projecte avancen i amb resultats satisfactoris. Destaca la bona acollida que va tenir l'avantprojecte del Parc de Barcelona d'Arquitectura, Urbanisme i Edificació en la seva presentació a la comunitat. El projecte, que el rector qualifica d'ambiciós i engrescador, ha estat resultat de l'interès i el consens entre la comunitat universitària i també amb l'Administració i amb el món professional.
Manifesta la seva satisfacció per la coordinació amb el projecte BCN22@ i amb el campus tecnològic universitari en el qual s'integrarà l'EUETIB.
ETSEIB. En relació al procés de reforma de l'ETSEIB, el rector explica que el 27 de novembre va tenir lloc una reunió amb representants de l'Ajuntament, a la qual va assistir el president del Consell Social, Ramon Folch. Afegeix que l'acord polític entorn del projecte de reforma és ja total i apunta la intenció de desenvolupar-lo en la línia del que es preveia en el Portal del Coneixement, una operació acadèmica i urbanística als espais de la UPC i de la UB a Pedralbes.

Doctorat. El rector informa de l'obtenció de la menció de qualitat per part del programa de doctorat Teoria i Història de l'Arquitectura. Afegeix que 24 dels 47 programes que imparteix la UPC disposen d'aquest reconeixement i que aquesta proporció només es dóna en una altra universitat de l'Estat.

Pla R+D+I. Horitzó 2010. El rector valora positivament els resultats de la jornada *La recerca, el desenvolupament i la innovació. Perspectives de futur*, realitzada el 3 i 25 de novembre, per debatre les línies de futur que s'hauran d'integrar en el Pla de Recerca. Informa que la Generalitat de Catalunya està elaborant el seu pla de recerca i que convé esperar-ne el tancament per concloure el de la UPC.

Centres tecnològics. El rector confirma la presència de la UPC en els quatre primers centres tecnològics que crearà properament la Generalitat de Catalunya: Centre Tecnològic de Manresa, Laboratorio de Ensayos e Investigaciones Textiles del Acondicionamiento Tarrasense (LEITAT), el de l'Associació Catalana d'Empreses de Motlles i Matrius (ASCAMM) i el Centre Tecnològic de l'Aeronàutica i de l'Espai.

Comissió de Nàutica. El rector informa que s'ha posposat la creació d'una comissió per tractar sobre les línies de futur de Nàutica.

Reconeixements. El rector comunica que Miguel Ángel Lagunas ha obtingut el premi que atorga la Fundació Catalana per a la Recerca i ressalta que el Grup de Mecànica i Nanotecnologia de Materials d'Enginyeria, encapçalat per Ignasi Casanova, ha participat en la missió Smart-1, per investigar sobre la composició química lunar. En un altre àmbit, afegeix que l'equip de la Universitat s'ha classificat per a la fase final del concurs de programació que tindrà lloc a la ciutat de Shanghai la primavera d'aquest 2005.

Congressos. El rector informa de la recent celebració del congrés Engineering Education in Sustainable Development, Aquiculture 2004 i de la 4th International Conference on Arch Bridges Arch'04.

ICE-UNIFF. El rector informa que ha finalitzat el procés d'integració de l'ICE i la UNIFF. Remarca que les activitats de la unitat se centraran en la formació de professorat en els àmbits propis de la UPC. Això, i la nova política de la Generalitat de Catalunya en aquest camp, han implicat una reducció de l'activitat i la conseqüent reubicació de les persones que s'ha resolt positivament.

Convenis PDI-L i PAS-L. El rector informa que s'han constituït ja les meses per negociar els convenis de professorat contractat i de Personal d'Administració i Serveis Laboral •

Informe del rector al Consell de Govern

10 de desembre de 2004

Condol. El rector demana que consti en acta el condol de la comunitat universitària per la mort dels professors Óscar Pico Navarro, del Departament d'Enginyeria Electrònica, i Miguel García Lisón, del Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica I.

Titulacions adaptades a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES). El rector informa de la reunió de la subcomissió d'ensenyaments tècnics del Consell d'Universitats, celebrada el 16 de novembre, en què es va abordar l'esquema bàsic de les titulacions de grau adaptades a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior que haurà d'estar enllestit el proper mes d'abril.
Pel que fa als estudis tècnics, el rector explica que s'han iniciat les reunions relatives als de telecomunicació, informàtica, enginyeria de camins, canals i ports, arquitectura i arquitectura tècnica, als quals seguiran navals, mines i enginyeria aeronàutica i, a partir del gener proper, enginyeria industrial.
El rector diu que hi ha un cert malestar en alguns sectors de les enginyeries tècniques en relació als decrets de grau i de postgrau, i que s'anuncien accions contra el contingut d'aquests decrets per part d'aquests sectors.

Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU). El rector informa de la reunió del Patronat de l'AQU durant la qual es va acceptar la proposta de realitzar, si cal, una convocatòria extraordinària per acreditar el professorat contractat. Afegeix que també s'hi va presentar un document, que comptava amb el suport de totes les universitats catalanes, que denunciava els criteris utilitzats per a l'acreditació, excessivament exigents. La proposta també remarcava el tracte discriminatori que reben els ensenyaments tècnics.
El rector manifesta la seva confiança que totes dues intervencions tinguin efectes positius.

Junta Consultiva. El rector fa referència a la segona reunió de la Junta Consultiva, creada d'acord amb la LOU, en la qual es van analitzar les possibles línies d'actuació del futur pla estratègic de recerca de la UPC i es va informar sobre el pla funcional del Parc Barcelona d'Arquitectura, Urbanisme i Edificació (PBAUE) del Campus del Besós.

Màster Barcelona Architecture. A partir del proper mes de setembre, la Universitat ofertarà un màster en l'àmbit de l'arquitectura —el Màster Barcelona Architecture (MBa)— que vol ser un referent i que compta amb el suport institucional de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona, a més de l'ETSAB i l'ETSAV.
El Màster Barcelona Architecture estarà dirigit per l'arquitecte Eduard Bru.

Nova càtedra. El rector explica que es troben en fase avançada els treballs per a la posada en marxa d'una càtedra de denominació genèrica que centrarà les seves activitats a treballar per tal de fer possible que el disseny, la tecnologia i l'arquitectura tinguin sempre en compte les necessitats dels ciutadans que pateixen algun tipus de discapacitat.

Pla pilot de gestió dels PC. El rector informa sobre l'èxit del pla pilot per a la gestió dels PC des d'UPCnet, desenvolupat al Departament d'Enginyeria de la Construcció. Els resultats assolits, altament satisfactoris, fan pensar en la seva extensió.

Rendició de comptes. En el context del procés de rendició de comptes que es porta a terme des de fa uns mesos, el rector informa de la seva recent compareixença davant el Cercle Financer i en destaca la bona acollida que va tenir per part dels seus membres.
També anuncia que en els propers mesos està prevista la seva compareixença davant la Comissió de Política Cultural del Parlament de Catalunya i del plenari de la Cambra de Comerç de Barcelona.
Finalment, el rector es congratula que l'exrector de la Universitat Politècnica de Catalunya, Jaume Pagès, hagi estat nomenat director general d'Universia, càrrec que compatibilitzarà amb l'actual de conseller delegat del Fòrum 2004, continuant, per tant, en situació de serveis especials •

Els acords aprovats pel Consell de Govern els podeu consultar a: http://www.upc.edu/bupc.
En aquesta publicació trobareu informació sobre els més rellevants.

panorama

L'EUETIT presenta un film inèdit sobre la vida universitària de fa 100 anys

En el marc de la commemoració dels 100 anys del Palau d'Indústries, seu actual de l'EUETIT, es va projectar la pel·lícula, digitalitzada a partir de dues filmacions datades entre la primera dècada de 1900 i els anys quaranta.

Ell muntatge definitiu, de 30 minuts de durada, ofereix imatges inèdites que transporten l'espectador als inicis del passat segle i a la incipient vida universitària del que ara és el Campus de la UPC a Terrassa. Xavier Soto, un ordenança amb 17 anys de serveis a l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa (EUETIT) i col·leccionista d'antiguitats, va trobar, mentre es feien tasques de neteja a l'Escola, una pel·lícula dels anys 40. Amb aquest film, juntament amb un altre que guardava Antoni Casacuberta, jubilat aficionat al cinema, s'ha pogut realitzar el muntatge definitiu titulat *100 Anys d'Història en Imatges*.

El film consta de quatre parts: a la primera es veuen algunes fotografies dels anys 1903 i 1904, moment en què es construïa l'edifici. La segona part correspon als anys immediatament posteriors a la inauguració del Palau d'Indústries, seu actual de l'EUETIT, que va tenir lloc l'any 1904; la tercera part presenta la filmació trobada per Xavier Soto, mentre que la part final és un fotomuntatge amb imatges fixes del passat i del present de l'Escola i de les seves instal·lacions. La projecció de la pel·lícula va tenir lloc l'1 de desembre, en el marc de la commemoració dels 100 anys del Palau d'Indústries. El Palau, inaugurat el 3 de juliol de 1902, és obra de l'arquitecte Lluís Muncunill i Parellada (1868-1931) i és un exemple del modernisme industrial, una de les vessants més desconegudes i singulars del modernisme català i que a la ciutat de Terrassa té una presència destacada.

El Palau ha estat un edifici clau en el desenvolupament industrial i universitari de la ciutat. Entre les seves parets s'han format promocions d'enginyers de diferents especialitats i ha estat el bressol de la major part dels estudis tècnics desenvolupats a Terrassa.

Per celebrar el centenari, l'Escola i l'Ajuntament de Terrassa van organitzar, entre altres actes, l'exposició *El Modernisme a Terrassa* i una taula rodona amb experts sobre la temàtica. A més, l'EUETIT va rememorar a través d'un espectacle teatral com era als anys 30 la vida universitària: l'11 de desembre un bon nombre d'estudiants, professors i PAS es van vestir d'època per a l'ocasió, i es van realitzar visites guiades per explicar detalls arquitectònics i artístics de l'edifici de Lluís Muncunill •

Un homenatge a les dones que han estudiat a l'EUETIT

L'Associació d'Antics Alumnes i Amics de l'EUETIT va organitzar una trobada el 13 de novembre per retre homenatge als exalumnes que es van titular fa 50 anys o més i sobretot a les dones que han estudiat en aquesta Escola. Fa dècades no era habitual que una dona triés una enginyeria tècnica com a carrera universitària.

A l'EUETIT s'han titulat prop de 13.000 estudiants en 100 anys, 638 dels quals són dones (un 4,9% del total). En els darrers anys, les coses han canviat: el curs passat es van graduar 49 dones d'un total de 256 titulats, és a dir, un 20%, xifra que està un 15% per sobre del percentatge històric total •

L'ETSAB, l'ETSEIT i el Consorci Escola Industrial inauguren el nou curs

El director general d'Urbanisme i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, Joan Llort, va inaugurar el curs acadèmic de l'ETSAB el 12 de novembre. Durant l'acte, es va presentar la primera edició del Premi Uniland a la Innovació i Millora Paisatgística, una iniciativa, impulsada des del Màster d'Arquitectura del Paisatge, que vol promoure la investigació, la reflexió i la transmissió de coneixements en l'aplicació d'innovacions per a la millora del paisatge.

L'ETSEIT, commemorant el seu centenari, va inaugurar el curs l'11 de novembre amb la presentació de l'exposició titulada *L'aviació i l'espai: fets i dades*. La mostra recollia en 52 panells tots els esdeveniments importants en l'aviació, des del primer vol a motor del germans Wright, fins als darrers llançaments a l'espai.

El 10 de desembre, l'alcalde de Barcelona, Joan Clos, va inaugurar el curs del Consorci Escola Industrial de Barcelona, que inclou l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona i l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona. L'alcalde va repassar la història de l'Escola Industrial, el seu paper en el desenvolupament urbà de Barcelona i les perspectives de futur per configurar la Barcelona del segle XXI •

La novel·la 'Identity Theft', de Robert J. Sawyer, Premi UPC de Ciència-ficció

La menció especial del jurat ha estat guanyada *ex aequo* per les obres *Siccus*, de Miguel Luis Hoyuelos (Mar de Plata, Argentina), i *Las lunas invisibles*, de Manuel Santos Varela (Saragossa, Espanya). La menció UPC ha estat per a l'obra *El ocio de los sanos*, de Santiago Egido Arteaga (L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

La novel·la *Identity Theft* (Robatori d'identitats), de l'americà Robert J. Sawyer (Ottawa, 1960), ha guanyat el primer Premi UPC de Ciència-ficció 2004, dotat amb 6.000 euros, que convoca el Consell Social en la seva catorzena edició. La trama de l'obra de Robert J. Sawyer transcorre a Mart, on una "transfer" —una ment humana transferida a un nou cos fabricat amb tècniques biològiques i robòtiques— encarrega a un detectiu trobi el seu marit desaparegut. La novel·la serà publicada en castellà per Ediciones B, dins la col·lecció Nova Ciencia Ficción.

El convidat d'honor de la cerimònia de lliurament dels guardons ha estat el poeta i narrador català Miquel de Palol, que va pronunciar la conferència titulada *L'herència dels utopistes*. Palol va defensar "que els autors de ciència-ficció són una part dels 'utopistes', terme genèric ampli que inclou la literatura fantàstica i el terror."

Alguns exemples d'aquests utopistes són, segons de Palol, "Lucià de Samòsata al capdavant, alguns autors de l'anomenada novel·la neogrega, precursors directes dels llibres de cavalleries, Aquil·les Taci, Heliodor, l'*Alexandria* de Licofront, *El Llenguatge dels Ocells*, d'Attar, *al-Futuhat* d'Ibn Arabí, fins i tot la *Divina Comèdia*, de Dant."

L'acte va ser presidit pel rector, Josep Ferrer Llop, i va comptar amb la presència de l'escriptora i membre del Consell Social, Isabel -Clara Simó, i de Miquel Barceló, organitzador del Premi i professor del Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics.

En aquesta edició s'han presentat 88 obres, procedents d'arreu d'Espanya, Estats Units, Argentina, Mèxic, Colòmbia, França, Bèlgica, Canadà, i Malàisia. Un 74% de les novel·les rebudes han estat escrites en llengua castellana, un 12% són en anglès, un 9% en català i un 4% en francès.

Mencions especials

El jurat va atorgar una menció especial, de 1.500 euros, *ex aequo* a les obres *Siccus*, de l'argentí Miguel Luis Hoyuelos, i *Las lunas invisibles*, de Manuel Santos Varela. La primera obra és una novel·la quasi d'aventures, farcida de disquisicions filosòfiques sobre la consciència i el que determina el fet de ser o sentir-se humà. *Las lunas invisibles* és una obra complexa on diversos personatges se'ns mostren en escenes de diversos nivells.

La menció UPC, atorgada a la millor narració presentada per un membre de la Universitat, s'ha lliurat a l'obra *El ocio de los sanos,* de Santiago Egido Arteaga, investigador de la UPC del 2002 al 2004. La novel·la se situa en un món futur on hi ha virus i antivirus biològics i el jovent els pren com avui fa amb les pastilles d'èxtasi i altres drogues de disseny •

http://www.upc.edu/cienciaficcio

Pegasus, Hulk i Patan guanyen el X Concurs Nacional de Robòtica

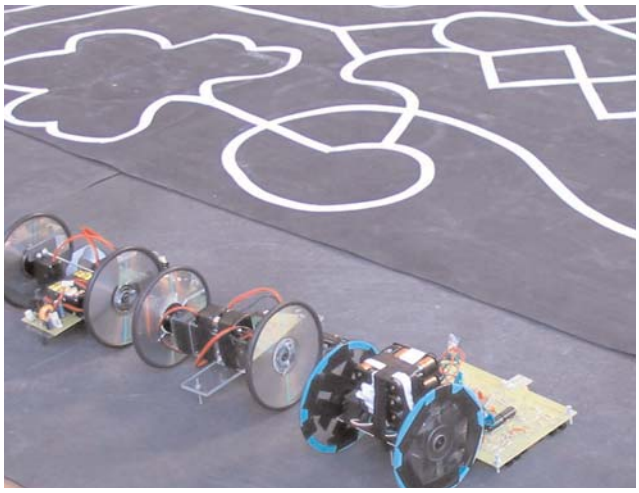

Els lluitadors Pegasus i Patan, de l'equip Cardedeu Spoilers, creats per l'estudiant Raül Galvany, de l'ETSETB, han guanyat el X Concurs de Robots Lluitadors de Sumo i el VIII Concurs de Rastrejadors, respectivament, i Hulk, de l'equip de la Universitat de Valladolid, ha obtingut el primer lloc del Concurs de Robots Minisumo, la nova categoria del certamen.

Organitzat per l'Aerospace & Electronics Systems Society (AESS Estudiants), en la nova edició van participar 32 robots presentats per 26 equips d'estudiants d'enginyeria industrial, d'enginyeria de telecomunicació i d'enginyeria informàtica de tot Espanya. A més dels grups de la UPC, hi van participar equips de la Universitat del País Basc, de la Universitat de Valladolid, de la Universitat Politècnica de Madrid i de la UOC. Com cada any, els premis han estat patrocinats per l'Ajuntament de Barcelona • **http://aess.upc.es/concursrobot**

El rector compareix davant el Cercle Financer

Convidat pel Cercle Financer, el rector Josep Ferrer Llop va comparèixer davant els membres d'aquesta entitat per pronunciar la conferència titulada *La UPC: d'institució acadèmica a agent socioeconòmic*. L'acte, que va tenir lloc a l'auditori de La Caixa a Barcelona, s'inscrivia en el procés de rendició de comptes a la societat que es va iniciar el mes de juliol al Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya i que continuarà amb la compareixença del rector, primer, davant la Comissió de Política Cultural del Parlament i, després, davant el plenari de la Cambra de Comerç.

En el decurs de la seva intervenció, el rector va repassar el moment actual de la universitat, i més concretament de la UPC, i va explicar els que ja es dibuixaven com a grans reptes de futur: d'una banda, la consolidació de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior i l'Espai Europeu de Recerca i, de l'altra, el paper de la UPC en un món canviant, en el qual el coneixement i la globalització són dues de les seves principals característiques.

Ferrer Llop —que va ser presentat davant els nombrosos assistents pel president del Cercle Financer, Ricard Fornesa—, va començar la seva intervenció explicant els eixos sobre els quals pivota l'acció de govern de la UPC (excel·lència acadèmica, compromís social, atenció a les persones i bon govern). Després de referir-se als canvis que s'estaven produint en la societat, el rector va centrar-se en els reptes que planen sobre la Universitat, posant l'accent en l'horitzó del 2010 en què l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior i de Recerca haurà de ser realitat. Ferrer Llop va referir-se més endavant al nou paper que correspon a la UPC com a agent socioeconòmic i que ha de desenvolupar amb la complicitat del que el rector va descriure com la triple hèlix: Administració, empreses, universitat. La intervenció de Ferrer Llop va acabar amb l'exposició dels projectes més rellevants en què la UPC està treballant (supercomputador, CFIS i PBAUE). Una vegada acabada la seva intervenció, els assistents van tenir ocasió de fer preguntes al rector en el decurs del col·loqui que va seguir la conferència •

Es renova el conveni amb el Grup Santander

La UPC i el Grup Santander van signar el mes d'octubre un conveni, amb vigència de quatre anys, en virtut del qual l'entitat bancària seguirà participant en els projectes acadèmics desenvolupats per la Universitat destinats a augmentar la seva projecció internacional. En aquesta línia, el Grup Santander col·laborarà en les iniciatives portades a terme per la Global University Network for Innovation (GUNI) —la Xarxa Mundial per a la Innovació a l'Educació Superior, constituïda per les càtedres UNESCO de tot el món— de la qual la UPC és la seu de la secretaria permanent.

Entre els projectes específics que recull el conveni, hi ha la creació de l'Observatori Internacional de Millors Pràctiques Universitàries, per a la difusió de les experiències que impliquin una millora contínua de l'educació universitària. D'altra banda, el Grup Santander donarà suport a la publicació bianual de l'Informe Mundial sobre l'Educació Superior, que permetrà l'anàlisi de temes específics relacionats amb el compromís social de la Universitat del segle XXI •

http://www.upc.edu/noticies

Breus

Les adreces canvien a upc.edu. Les adreces de correu del PDI i PAS i de llistes de distribució ja tenen el format *xxx@upc.edu* i *xxx@xxx.upc.edu*. Les adreces *.es* es mantindran durant un any i estaran redireccionades cap a les *.edu* corresponents, per no perdre cap missatge. Per evitar retards és convenient: notificar el canvi d'adreces als contactes personals; canviar les adreces UPC de la llibreta d'adreces i, si s'accedeix a la bústia amb un gestor de correu, canviar la configuració del gestor • **http://www.upcnet.es**

Noves associacions. El Consell de Govern va aprovar el 26 de novembre tres noves associacions: Ide@sostenible, que gestionarà projectes de caràcter acadèmic i social encaminats a difondre la idea del desenvolupament sostenible. Little pixels, que té com a objectiu la comprensió de les xarxes de computadors, la investigació en aquesta àrea i l'estudi de les vulnerabilitats dels diferents sistemes informàtics, entre d'altres. I, finalment, Enlace Barcelona, que té com a objectiu millorar la qualitat de l'estada dels estudiants colombians que facin cursos de postgrau a Catalunya i donar suport als colombians que volen estudiar a la ciutat de Barcelona •

http://www.upc.edu/bupc

Les noves tecnologies i les persones grans. La UPC, l'FPC i el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya han signat un conveni per impulsar el Projecte d'Acostament de les persones grans a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació. La iniciativa aproximarà les noves tecnologies als usuaris de la xarxa de casals de gent gran amb cursos de formació •

Participació en la Fundació UBUNTU. El Consell de Govern del dia 26 de novembre va aprovar la participació de la Universitat en la constitució de la Fundació privada UBUNTU. Aquesta Fundació té la finalitat de promoure els objectius del Fòrum Mundial de Xarxes de la Societat Civil i ajudar a aconseguir els mitjans econòmics i organitzatius necessaris per al funcionament d'UBUNTU • **http://ubuntu.upc.es**

Fòrum de telecomunicacions. El mes d'octubre va tenir lloc el XV Fòrum de Telecomunicacions i Electrònica, el certamen anual organitzat per estudiants de l'ETSETB amb el suport oficial d'aquest centre. El Fòrum, un punt de trobada entre els estudiants i les empreses del sector, va comptar amb activitats com ara cafès-col·loqui, tallers, taules rodones i visites a empreses • **http://forumtelecos.upc.edu**

pdi/pas

El PAS-L referenda el preacord sobre els perfils

El 16 de desembre va tenir lloc el referèndum sobre el preacord del Consell de Direcció amb el Comitè d'Empresa, que va obtenir un 71,7% de vots afirmatius, davant d'un 23,4% de vots en contra.

El preacord al qual van arribar el 29 de novembre el Consell de Direcció i el Comitè d'Empresa del PAS-L preveu que el procés s'inicii el gener de 2005 i finalitzi el febrer de 2006, amb efectes d'aplicació de les millores retributives de complements i reclassificacions des de l'1 de maig de 2004 per a tot el PAS-L.
Amb l'objectiu d'avançar cap a un sistema retributiu més equitatiu i transparent, el document fa referència al sistema de retribucions i reclassificacions basat en el manual de perfils genèrics dels llocs de treball.
El document estableix una reducció substancial del nombre de nivells que passen, de 52 nivells retributius i 23 complements de lloc de treball, a 24 nivells i 14 complements.
En el capítol de les reclassificacions previstes es preveuen les accions següents: del grup II a l'I es passaran de 80 a 90 persones; del grup III al II, de 90 a 100 persones, i del IV al III, de 25 a 30.
En total, el Consell de Direcció destinarà 2,5 milions d'euros a l'aplicació de l'acord • La documentació sobre el preacord és a la intranet de personal: **PDI/PAS>Treballar a la UPC >Accés a la intranet> Informació general>Relacions Laborals>Acords**

Aprovada la proposta de complement autonòmic per al 2004. La LOU i la LUC preveuen que el Govern de la Generalitat estableixi retribucions addicionals per mèrits docents, investigadors i de gestió al PDI. Aquestes retribucions s'assignen per mitjà del Consell Social a proposta del Consell de Govern, amb la valoració prèvia dels mèrits mitjançant l'avaluació que fa l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. El 19 d'octubre de 2004, la Generalitat va aprovar l'augment de l'import del complement per mèrits docents, equiparant-lo al complement per mèrits de recerca.
Tan bon punt va rebre les instruccions del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) i de l'AQU, el Consell de Govern ha aprovat proposar la concessió del complement autonòmic al PDI funcionari que compleixi els requisits per obtenir una valoració individual positiva dels mèrits docents i de recerca. En total, s'han concedit 291 trams autonòmics docents i 107 trams autonòmics de recerca • **http://www.upc.edu/bupc**

Reconeixement de la participació del PAS als òrgans de govern, representació i consulta. El Consell de Govern ha aprovat un document adreçat a fomentar la participació de representants del PAS als òrgans de govern —un dret recollit als Estatuts—, i al reconeixement d'aquesta partipació. La participació del PAS és prioritària, raó per la qual la persona responsable de cada unitat ha de procurar facilitar-la, sense que això impliqui deixar desateses les necessitats del servei • **http://www.upc.edu/bupc**

L'anàlisi d'un projecte...

...El Pla de mobilitat externa del PDI

● **Increment de totes les variables.** El 2002 es va iniciar una nova política de suport a la mobilitat del PDI que ha comportat un increment de pressupost, despesa, nombre de mesos d'estada i persones i unitats participants.

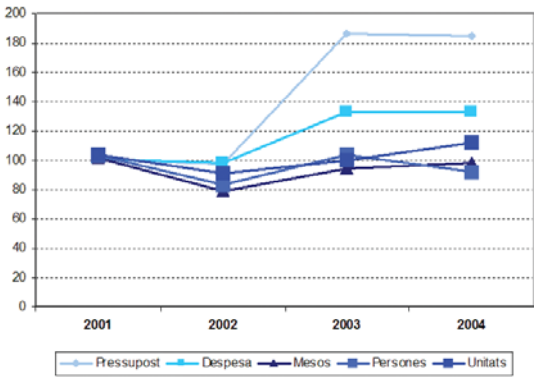

● **Tres tipus de permisos.** S'atorguen permisos per estudis, per mobilitat i anys sabàtics.

● **Increment de la despesa.** S'ha produït un increment significatiu de la despesa total i, particularment, la de personal (substitucions) i la vinculada a l'estada (dietes, allotjament, desplaçaments).

● **L'assignatura pendent.** Un 40% de les estades les sol·liciten persones que ja han gaudit anteriorment del pla de mobilitat. El repte és, doncs, seguir augmentant el nombre de persones que s'hi incorporen per primera vegada •

Convocatòria de llicències sabàtiques del PDI del curs 2005-2006. Les sol·licituds per accedir a aquesta convocatòria s'han de presentar entre el 10 i el 28 de gener de 2005. Les llicències es podran gaudir durant el primer o segon semestre, o bé durant tot el curs 2005-2006 •

Convocatòria d'ajuts a la mobilitat externa 2005. Entre el 10 i el 28 de gener de 2005, es poden presentar les sol·licituds per participar en aquesta convocatòria d'ajuts. Les estades es podran gaudir a partir del setembre de 2005 •
Els impresos de sol·licitud, juntament amb la normativa vinculada, així com els criteris establerts per a totes dues convocatòries es poden trobar a **PDI/PAS>Treballar a la UPC >Accés a la intranet > Informació general > Situacions administratives i règim d'incompatibilitats >**

la docència

L'avaluació de les universitats catalanes

El 2005, la Universitat participarà, juntament amb la resta d'universitats públiques catalanes, en una avaluació institucional amb la finalitat de detectar els punts forts i els febles relacionats amb la gestió de la qualitat i l'activitat acadèmica. La clau és que aquesta avaluació la farà un organisme extern de caràcter internacional: l'European University Association.

La iniciativa prové de l'European University Association (EUA), una associació que agrupa 751 universitats i organismes d'educació superior de 45 països d'Europa, que va decidir, l'any 1993, oferir a les universitats membres la possibilitat de ser avaluades. El model que proposa l'EUA no és una avaluació acreditativa, sinó que es configura com una eina de treball complementària per a la gestió institucional, integrada dins dels processos de presa de decisions de la universitat. Aquest tipus d'avaluació pretén ajudar la institució a examinar la definició d'objectius a llarg i mitjà termini, a avaluar la seva estratègia —de gestió, docent i de recerca—, els recursos que s'hi esmercen, així com la forma de fer el seguiment i l'assegurament de la qualitat.

L'EUA ofereix, per tant, un diagnòstic extern del conjunt de la universitat, dut a terme per un grup de persones de reconegut prestigi de l'àmbit universitari que provenen de diversos sistemes europeus d'ensenyament superior i que han estat o són rectors d'universitats europees.

El comitè d'avaluació extern de l'EUA partirà d'un autoinforme previ elaborat per la UPC, que esdevindrà el principal element per desenvolupar després l'informe final de l'EUA. Als efectes oportuns, la Universitat ha nomenat un comitè intern format per representants del PDI, del PAS i dels estudiants •

Breus

Informe sobre la demanda d'estudis universitaris. El Govern de la Generalitat està elaborant un informe sobre la previsió de la demanda d'estudis universitaris a Catalunya d'aquí a deu anys, en l'horitzó 2014-2015. El conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Carles Solà, justifica aquesta iniciativa per la "necessitat de dissenyar un sistema universitari sostenible en el marc de l'actual davallada demogràfica." Solà considera que la posada en marxa del futur Espai Europeu d'Ensenyament Superior és un bon escenari per racionalitzar el sistema universitari català i introduir-hi elements objectius a l'hora de dissenyar la programació •

http://www.gencat.net/dursi

Revisió tecnològica d'Atenea. Per donar resposta a les necessitats reals de la UPC dins el marc de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, el Consell de Govern del 26 de novembre va aprovar la creació d'una comissió que treballi en una proposta de revisió tecnològica d'Atenea, l'eina de suport a la docència presencial. L'objectiu és aconseguir una nova Atenea que s'adapti a les necessitats docents i de gestió plantejades pel PDI, amb una millor usabilitat, que s'integri amb la resta de sistemes d'informació de la Universitat, que asseguri qualitat i seguretat a nivell tecnològic i desenvolupada amb tecnologia basada en programari lliure •

http://www.upc.edu/bupc

Barcelona, tema d'estudi d'un màster referencial sobre arquitectura. Barcelona i el seu model arquitectònic de transformació urbana és el centre d'anàlisi del Màster Barcelona Architecture, organitzat per la Fundació Politècnica de Catalunya, amb el suport institucional de l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. El màster vol analitzar i difondre quines han estat les condicions i solucions arquitectòniques i urbanes, i les conseqüències socials, polítiques i econòmiques, de la transformació urbana de Barcelona; una transformació que ha estat motiu d'atenció internacional i que, per primer cop, esdevé expressament l'objecte d'estudi d'un màster internacional. Dirigit per Eduard Bru Bistuer, professor del Departament de Projectes Arquitectònics, el màster és una plataforma internacional de difusió de Barcelona on participaran *city-makers*, arquitectes i tècnics responsables de les transformacions urbanes de ciutats com ara Berlín o Londres, així com arquitectes de reconegut prestigi internacional •

http://www.fundacio.upc.edu

L'Any Einstein a la Facultat de Matemàtiques i Estadística. Coincidint amb l'Any Mundial de la Física, i amb motiu del centenari de la publicació de cinc articles d'Albert Einstein que van posar les bases per a profunds canvis en les matemàtiques i la física, la Facultat de Matemàtiques i Estadística dedicarà tot aquest curs acadèmic 2004-2005 a la figura del geni d'origen alemany i nacionalitat nord-americana.

Entre les activitats que fins ara s'han realitzat, destaca la conferència *Einstein i la divulgació científica,* a càrrec de Xavier Roqué, director del Centre d'Estudis d'Història de la Ciència, duta a terme durant la Setmana de la Ciència. Properament, el 9 de febrer, se celebrarà la Jornada *Einstein,* durant la qual tindran lloc diferents conferències i on s'analitzarà la figura d'Albert Einstein des de diverses perspectives, així com la seva aportació a la ciència amb estudis sobre física quàntica i mecànica i estadística, entre molts d'altres •

http://www-fme.upc.edu/

la recerca

Un grup de recerca participa en la primera missió europea a la Lluna

El Grup de Mecànica i Nanotecnologia de Materials d'Enginyeria de la UPC és l'únic equip de recerca espanyol que participa en la missió Smart-1 de l'Agència Espacial Europea (ESA), que permetrà investigar la composició química lunar.

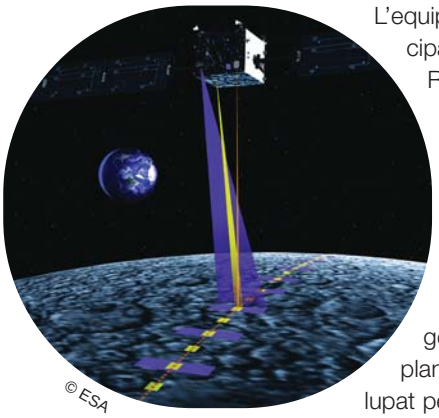
© ESA

L'equip, liderat per Ignasi Casanova, ha participat amb els científics dels Laboratoris Rutherford Appleton del Regne Unit en el disseny d'un nou espectròmetre de raigs X, D-CIXS, un instrument que viatja a bord de la sonda espacial Smart-1, en òrbita lunar des del passat mes de novembre. Aquesta és la primera missió a la Lluna de l'ESA.

L'aparell, que representa una nova generació d'instruments d'observació planetària d'alta tecnologia, s'ha desenvolupat per estudiar la composició química de la Lluna i el grup de Mecànica i Nanotecnologia de Materials d'Enginyeria, que participa en la missió com a coinvestigador, juntament amb altres equips, s'encarregarà d'interpretar les dades per identificar i avaluar possibles recursos naturals que es podrien fer servir per construir assentaments permanents a la Lluna • **http://www.upc.edu/noticies**

Noves pistes sobre el satèl·lit

El principal objectiu internacional del D-CIXS és detectar l'emissió característica de certs elements químics presents a la superfície de la Lluna i realitzar un mapa complet de la quantitat d'aquests elements i, per tant, de la composició de la superfície lunar. En condicions solars normals, es mesurarà l'abundància de magnesi, alumini i silici, i en moments d'alta activitat solar, d'altres elements, com ara el ferro i el calci. La nova informació obtinguda complementarà la d'altres sondes nord-americanes i permetrà estudiar algunes de les qüestions fonamentals encara no resoltes sobre l'origen i l'evolució d'aquest satèl·lit natural •

Segona jornada Horitzó 2010 d'R+D+I. La segona jornada entorn de les possibilitats del Pla R+D+I a la UPC. Horitzó 2010, que es va celebrar el 24 de novembre, va comptar amb una àmplia participació i implicació de la comunitat acadèmica. El punt de partida va ser la diagnosi, per àmbits de recerca, al voltant de quatre eixos: les persones, el doctorat, la producció científica i el finançament de la recerca i la transferència de tecnologia. Partint de la diagnosi presentada pels vicerectors de Recerca i de Política Científica sobre els principals reptes en matèria d'R+D+I a Catalunya, a Espanya i a Europa, i sobre la situació de la UPC en aquest context, a la sessió del matí —on van ser presents representants de més del 80% dels departaments i instituts de recerca— es va reflexionar sobre les línies de futur que hauria de seguir la Universitat i sobre quin podria ser el paper de les unitats bàsiques.

A la sessió de la tarda, oberta a tota la comunitat acadèmica i en la qual van participar unes 140 persones, es van presentar i debatre molt activament totes aquestes propostes • **http://www.upc.edu/recerca/plardi2010**

Breus

Cinc ens de recerca vinculats a la Universitat participen en la creació de l'Agrupació Virtual de Centres de Recerca i Innovació Catalans. El Centre Català del Plàstic, el Centre CIM, l'Institut de Geomàtica, el Centre Internacional de Mètodes Numèrics a l'Enginyeria i el Centre Tecnològic de Manresa han participat, juntament amb altres centres de recerca i tecnològics catalans, en l'acord de creació de l'Agrupació Virtual de Centres de Recerca i Innovació Catalans.

L'acord permetrà als catorze centres de l'associació coordinar esforços que els permetin participar i liderar projectes d'R+D+I d'àmbit nacional i internacional en camps pluridisciplinaris, promoure iniciatives comunes, intercanviar experiències i coneixements, i transferir la tecnologia a les empreses •

Tres màquines d'assaig dissenyades a l'EUETIT milloren la seguretat dels cotxets. Rafael Sitjar, Jordi Sans i Jaume Saura, investigadors de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa (EUETIT), han desenvolupat tres màquines automàtiques d'assaigs que comproven la seguretat dels cotxets per a nadons de l'empresa Play, S.A.

Les màquines comproven la qualitat, la fiabilitat, la durabilitat, la resistència i la seguretat dels cotxets de nadons, tot simulant situacions que s'acostin a la realitat.

D'aquesta manera, es pot posar a prova la seguretat de la fixació del seient davant d'una possible bolcada; també es pot experimentar la resistència del manillar en el moment d'aixecar el cotxet per salvar, per exemple, els esglaons d'una escala, i la de tot el cotxet quan roda sobre obstacles.

Les tres màquines ja funcionen a les instal·lacions de Play S.A. a Palausolità i Plegamans, i ho fan d'acord amb la nomativa europea UNE-EN 1888 de l'any 2003 •

la recerca

Visita institucional a l'emplaçament del MareNostrum i muntatge rècord

El conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, Carles Solà, i el rector, Josep Ferrer Llop, van visitar el 8 de novembre les instal·lacions del superordinador MareNostrum.

Acompanyats per l'investigador Mateo Valero —que estarà al capdavant del Barcelona Supercomputing Center—, el conseller, Carles Solà, i el rector, Josep Ferrer Llop, van realitzar una visita a les instal·lacions del superordinador, dies abans de l'inici del muntatge de la màquina.
Tant el conseller com el rector, van destacar que portar a Barcelona l'equip en només un any ha estat "un autèntic miracle".
El procés de muntatge del MareNostrum al seu espai definitiu va concloure a principi de desembre i es va portar a terme en un temps record de només tres setmanes •
http://www.upc.edu/noticies

Recerca, Horitzó 2010 i sostenibilitat

Recentment, s'ha engegat un procés de reflexió entorn del disseny del Pla de Recerca, Desenvolupament i Innovació de la UPC. Pla R+D+I. Horitzó 2010, que ha culminat en unes jornades, on s'ha vist que el problema dels recursos és recurrent i que, per tant, cal ser molt selectius a l'hora d'orientar la recerca de la Universitat.
El desenvolupament sostenible és un dels més grans reptes de la tecnologia d'aquest segle. Inclosos els factors de creixement estimat de població i PIB d'aquí a 50 anys i el factor d'equitat global, des d'un punt de vista tecnològic, el repte suposa salts d'ecoeficiència d'entre 10 i 50 vegades el de les tecnologies actuals. Per tant, l'estratègia de *business as usual* no sembla que sigui la solució per resoldre els problemes plantejats.
Avui dia, la qüestió de la sostenibilitat deixa de ser una simple expressió del compromís ètic de la Universitat envers la societat, per esdevenir un factor de qualitat docent i investigadora, així com de competitivitat en el mercat de la formació superior i recerca tecnològica. Als EUA, el Georgia Institute of Technology ha designat la tecnologia sostenible com una de les tres línies clau de recerca. A Europa, la Universitat de Chalmers (Göteborg) ha fet una inversió d'11 milions de dòlars per cinc anys en la Chalmers Environment Initiative, que consisteix a crear noves i transdisciplinàries línies de recerca i docència en sostenibilitat, mitjançant el fitxatge de set "estrelles" acadèmiques mundials de primera línia en diverses àrees. El Pla R+D+I 2010 de la UPC hauria de tenir en compte aquest context, ja que més del 33% de la recerca té a veure amb aspectes ambientals. Una política de recerca que potencïi els aspectes de sostenibilitat pot ser especialment eficaç i fructífera partint d'una base ja força rica a la UPC, combinant-ho amb una necessitat social urgent i un mercat creixent en aquest sector. A més, té l'avantatge que, atesa la seva naturalesa interdisciplinària, s'adreça a un gran nombre de grups de recerca.

Marta Pujadas
Pla de Medi Ambient

Els problemes visuals afecten el rendiment escolar, segons una investigació del CUV. La recerca sobre les repercussions de la higiene visual en l'aprenentatge que han desenvolupat els professors Joan Gispets i Rosa Borràs, del Departament d'Òptica i Optometria, al Centre Universitari de la Visió (CUV), demostra que els problemes visuals afecten directament el rendiment escolar.
Gispets i Borràs consideren fonamental poder "detectar precoçment deficiències congènites, com ara una miopia, i prevenir els hàbits visuals incorrectes en l'entorn escolar, com ara la il·luminació inadequada a l'hora d'estudiar". Així ho van posar de manifest a les jornades *La importància de la visió en l'aprenentatge*, organitzades del 8 al 10 de novembre a l'EUOOT, on es va explicar com l'alumnat pot millorar el rendiment exercitant bones pràctiques visuals •
http://www.upc.edu/noticies

Premis

Mateo Valero, Enginyer de l'Any. El director del Departament d'Arquitectura de Computadors, Mateo Valero, catedràtic i impulsor de la instal·lació a Barcelona del superordinador MareNostrum, ha estat distingit pel Col·legi Oficial d'Enginyers de Telecomunicacions com a Enginyer de l'Any 2004 •

Guanyen el premi del I Concurs Universitari d'Idees a Internet. Els professors Marcel Fernández, Josep Pegueroles i Miquel Soriano, del Departament d'Enginyeria Telemàtica, han guanyat el I Concurs Universitari d'Idees a Internet, organitzat pel Grupo Call Net, pel projecte *Encuentram-e*, basat en la tecnologia *bluetooth* •

Tres estudiants participaran a la final mundial del Concurs de programació europeu SERC 2004. Els estudiants de la UPC Víctor González, Xavier Martínez i Miquel Moretó han aconseguit el segon lloc al Concurs de programació europeu SWERC 2004, realitzat el passat novembre a París. L'equip participarà a la final mundial de Shangai, l'abril de 2005 •

Publicacions

Felicitats! El rector i el Consell de Direcció de la UPC desitgen, a través d'una felicitació basada en iniciatives de la Universitat, un bon 2005 amb un text extret del discurs d'acceptació de la investidura com a doctors *honoris causa* de Gregorio López Raimundo, Maria Salvo Iborra i Agustí de Semir Rovira • **http://www.upc.edu/felicitacio**

Carpeta del curs 2005-2006. La proposta Noves formes de concebre el món, d'Adrián Bujalance Jurado, estudiant de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Telecomunicació de Barcelona, ha estat la guanyadora del 2n Concurs d'idees per al disseny de la carpeta de la UPC. La idea guanyadora ha obtingut 1.105 vots dels 2.465 emesos. Per segon any consecutiu, la carpeta de la Universitat és fruit d'un concurs d'idees, que vol incentivar la participació de la comunitat en el disseny d'un element tan emblemàtic de la Universitat • **http://www.upc.edu/concurscarpeta**

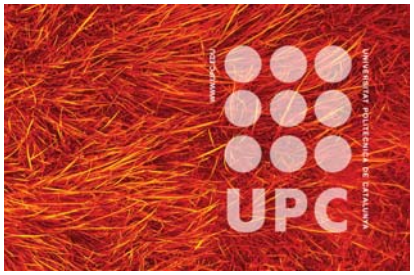

Concursos

http://www.upc.edu/agenda

Es premien les millors idees de negoci

El Programa Innova posa en marxa la cinquena edició del Concurs UPC Idees de Negoci. La iniciativa s'emmarca dins el conjunt d'accions d'innovació i creació d'empreses de la Universitat i té com a objectiu contribuir a fomentar l'esperit emprenedor i la cultura de la innovació entre els diferents col·lectius universitaris.
El concurs va adreçat a qualsevol persona que tingui una idea de negoci i encara no hagi constituït la seva empresa. La nova edició valorarà l'originalitat i el grau d'innovació de la idea; el potencial de negoci i el seu nivell de desenvolupament; el coneixement del mercat i l'adequació del servei; la viabilitat tècnica i econòmica del projecte; l'organització productiva i de comercialització, i el nivell de desenvolupament del negoci.
Els projectes es poden presentar fins al 16 de febrer de 2005 • **http://pinnova.upc.edu/5concurs**

8è concurs d'Idees Ambientals i Sostenibles. Convocat per l'Univers i el Pla de Medi Ambient, el concurs té com a temàtica principal "L'oficina verda. Millorem ambientalment els espais de treball i les aules". El concurs té dues convocatòries: una, destinada a la comunitat universitària de la xarxa Institut Joan Lluís Vives; l'altra, oberta a totes les persones que pertanyen al sistema educatiu. Les propostes es poden presentar fins al 31 de març • **http://www.univers.upc.edu/concursos/ideesambientals**

... i al web

L'ICFO renova el seu web

L'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO), creat el 2002, renova la imatge del seu web per fer més accessible tota la informació que genera.
El nou web és molt funcional, de fàcil navegació i inclou continguts detallats de les àrees de recerca i dels projectes que porten a terme els diferents grups de recerca de l'ICFO.
A més, inclou una secció d'actualitat que recull totes les novetats relacionades amb les àrees de recerca de l'Institut i una secció de publicacions on es poden consultar tots els treballs publicats. El nou web també mostra l'activitat docent que es du a terme des de l'ICFO, així com una borsa de treball amb ofertes de vacants de doctorat, entre d'altres.
Aquesta nova imatge del web coincideix amb la fase de creixement que està experimentant l'ICFO, un centre que té entre els seus objectius fer avançar la frontera del coneixement en ciències fotòniques i esdevenir un pol d'atracció de talent internacional • **http://www.icfo.es**

Web Sida-Studi. El Servei de Biblioteques i Documentació de la Universitat i l'associació Sida-Studi han signat un acord de col·laboració per oferir suport i assessorament al departament de documentació de Sida-Studi en la creació de la futura biblioteca digital. De la seva banda, Sida-Studi ofereix al Servei de Biblioteques un projecte d'intervenció a la Universitat sobre la prevenció del VIH.
Fruit de l'acord, també neix el nou web Sida-Studi, que és més dinàmic, amb més informació i accessos més fàcils als serveis de l'associació, entre els quals hi ha el catàleg del centre de documentació (més de 18.000 documents) o l'accés als professionals del departament de formació • **http://www.sidastudi.org**

entrevista

Eugene A. Thiers

Senior Director de l'Stanford Research Institute (SRI) dels Estats Units, una de les organitzacions mundials més importants d'R+D. Va participar, el 3 de novembre, com a convidat a la Conferència sobre la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació (R+D+I) a la UPC.

"Catalunya podria ser el líder tecnològic europeu"

Vostè ha parlat sobre un sistema de comercialització de la innovació tecnològica beneficiós tant per a les universitats com per a les empreses. Quina és la recepta?
Integrar. Els agents que es requereixen per potenciar un sistema de negoci tecnològic a Catalunya hi són tots, però desconnectats. També hi ha una excel·lent base acadèmica, però cal que el govern i les universitats donin suport a aquest sistema, així com la indústria, que ha d'estar disposada a invertir aquí abans que a altres països.

Així funciona a l'Stanford Research Institute?
L'única diferència amb el que he descrit per a Catalunya és que als Estats Units no hi ha la manca de suport de la indústria, que sempre s'adreça a la universitat i als centres de recerca per trobar solucions innovadores.

I com es protegeix la propietat intel·lectual?
La protecció no és un pas aïllat. Comença a la recerca i continua a totes les etapes fins a arribar al mercat. Qualsevol creativitat s'ha de protegir, cosa que, encara que sembli evident, és molt difícil d'acceptar pels qui no ho han fet. Per tant, cal canviar el paradigma acadèmic que posa l'èmfasi en la publicació. Primer, s'ha de protegir i, després, publicar. Només cal una setmana per escriure una patent preliminar europea, que és un cost menor i permet guanyar dotze mesos per publicar el que ja està protegit mínimament.

Què ha de tenir en compte la UPC en el seu futur pla estratègic d'R+D+I?
Primer, que cal ser pràctic perquè el temps és curt. La transició a un sistema d'innovació s'ha de fer en cinc anys. El primer pas és identificar quins són els emprenedors dins l'àmbit acadèmic. El segon pas és crear un sistema intern que premiï els qui estan disposats a transformar-se en campions de la innovació i del negoci tecnològic. És a dir, fer que la promoció universitària no es basi només en les publicacions. Té més valor inventar quelcom que tingui ús universal i que doni riquesa a la societat catalana que escriure quaranta articles.

Qui són els que vostè anomena els campions de la innovació?
El català és una persona emprenedora de mena, per tant aquí no cal buscar aquesta figura: ja hi és. I es dóna millor aquí que a altres parts d'Europa. Seria una persona amb experiència en la comercialització, en el negoci tecnològic, en les innovacions de ruptura, que són aquelles que canvien el paradigma social. A aquestes figures se'ls ha de potenciar aquesta habilitat i donar el suport perquè ho continuïn fent cada vegada millor i entrenin altres que els segueixin quan es jubilin.

Quins són els reptes per crear un espai europeu de recerca? Com es veu aquesta idea als Estats Units?
Als Estats Units no interessa res que no sigui els Estats Units, per tant, ni es té en compte. Sobre com crear aquest espai val a dir que parlem de cultures mil·lenàries i idiosincràsies diferents en cadascun dels països europeus. Algun d'aquests apuntarà com a líder tecnològic europeu, ja que la carrera tecnològica és l'únic paràmetre que determina el creixement econòmic i l'habilitat per obtenir una vida millor. A Europa ningú no ha guanyat encara aquesta loteria, així doncs, suggereixo als catalans que es posin les piles perquè poden guanyar la grossa. Només falta la voluntat i no tenir por del fracàs. Catalunya té ara l'oportunitat d'innovar encara més que els Estats Units •

Eugene A. Thiers coneix en profunditat dues realitats tecnològiques ben diferents: la de l'Stanford Research Institute, que fa 58 anys que realitza negocis innovadors en l'àmbit mundial, i la de Catalunya, que va analitzar durant dos anys per encàrrec del Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM). Va aprendre que aquí les coses es fan a "la catalana", és a dir, si no hi ha solució, se'n troba. Per això, creu que Catalunya té tots els punts per ser el líder europeu. Les seves aportacions es poden consultar al web del Pla R+D+I. Horitzó 2010 •
http://www.upc.edu/catala/recerca/plardi2010

Dipòsit legal B-17.371-89